

SYDKOREA – Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 31 december 2021

I. SAMMANFATTNING

Sydkorea är en väletablerad demokrati, med fria och rättvisa val och politisk pluralism. Mänskliga rättigheter respekteras i stor utsträckning. Oberoende medier kan i hög grad fritt kritisera den styrande makten. Rättssystemet är oberoende och välfungerande. Civilsamhället är livaktigt och kan i allmänhet verka fritt. De senaste åren har dock kritik riktats mot att organisationer som arbetar med mänskliga rättigheter i Nordkorea har fått svårare att verka.

De allmänna levnadsförhållandena är goda, men landet präglas av stora inkomstklyftor. Sjukvårds- och utbildningssystemet håller hög kvalitet. Andelen unga vuxna som fullföljer en högre utbildning är den högsta i världen.

Dödsstraff finns på straffskalan och utdöms fortfarande, men ingen avrättning har genomförts sedan 1997.

I Sydkorea gäller allmän, obligatorisk militärtjänstgöring för män. Efter en dom i Högsta domstolen är det sedan 2020 möjligt för samvetsvägrare att utföra alternativ tjänstgöring. Tidigare har många som vägrat militärtjänstgöring dömts till fängelse.

Det finns allvarliga brister i respekten för arbetstagares rättigheter. Fackanslutningsgraden är relativt låg och för flera yrkeskategorier begränsas rätten till facklig aktivitet. Även strejkrätten är begränsad.

Sydkorea har ett stort antal migrantarbetare som ofta lever och arbetar under bristfälliga förhållanden. Sydkorea har nyligen ratificerat flera av ILO:s kärnkonventioner och är nu part till sju av åtta.

Korruption förekommer, men anses ha minskat de senaste åren, inte minst som ett resultat av ny lagstiftning. 2021 skapades en ny myndighet med uppgift att utreda högnivåkorruption.

Det sydkoreanska samhället präglas av patriarkala och könsstereotypa attityder som förblir ett hinder för jämställdhet. De senaste åren har emellertid sexuella övergrepp och trakasserier, både online och off-line, uppmärksammats i ökande utsträckning och allmänhetens medvetenhet om problemen har ökat. Abort var tidigare förbjudet i Sydkorea men avkriminaliserades 2021. Lönegapet mellan män och kvinnor är störst i OECD och kvinnor är underrepresenterade inom politik och affärliv. Alla former av misshandel och aga mot barn är sedan 2021 straffbara i Sydkorea.

Hot och diskriminering mot hbtqi-personer förekommer. Samkönade äktenskap erkänns inte. För militärer är frivilliga sexuella handlingar mellan personer av samma kön straffbara med fängelse. Samtidigt har medvetenheten hos allmänheten om hbtqi-personers situation ökat de senaste åren.

Sydkorea saknar en heltäckande anti-diskrimineringslagstiftning, liksom hatbrottslagstiftning.

I samband med smittspårningsåtgärder i början av pandemin tillgängliggjordes personlig information som gjorde det möjligt för allmänheten att identifiera smittade personer. Några av dessa trakasserades. Regeringen har därefter ändrat reglerna för hur personlig information kan delas i smittspårningssyfte. Sydkorea har också kritiserats för pandemibekämpande åtgärder som diskriminerat på grund av nationalitet. Bland annat har landets kommission för mänskliga rättigheter framfört kritik mot att krav på testning endast gällt utländska medborgare och företag som anställer utlänningar.

II. RÄTTSSTATENS PRINCIPER

Grundlagen föreskriver en uppdelning mellan den verkställande, den lagstiftande och den dömande makten. Grundlagen slår även fast att domare ska döma självständigt. Domare åtnjuter ett särskilt anställningsskydd som ska främja deras oberoende.

Högsta domstolens domare utses av presidenten. En domare i Högsta domstolen tjänstgör i sex år och domare i lägre domstolar i tio år. Alla utom Högsta domstolens ordförande kan få förnyat mandat. Myndighetsbeslut fattas med stöd av lag och kan överklagas. Det är möjligt att ta del av domar, beslut och allmänna handlingar. I *World Justice Projects "Rule of Law Index"* för 2021 placerades Sydkorea på plats 20 av 139 länder.

I *Transparency Internationals* index för upplevd korruption 2021 rankades Sydkorea på plats 32 av 180 granskade stater, en förbättring från plats 45 tre år tidigare. Sydkorea är ett av de länder som förbättrat sin placering mest under den senaste femårsperioden. 2016 trädde en ny antikorrupsionslag i kraft som bland annat avsevärt begränsar i vilken utsträckning offentliga tjänstemän, lärare och journalister får ge och ta emot gåvor. 2021 skapades en ny myndighet vars syfte är att utreda korrupsionsanklagelser mot höga tjänstemän, lagstiftare, åklagare, domare och presidenten.

Den nationella underrättelsetjänsten har tidigare anklagats för att ha utövat inflytande på presidentvalen i landet. I december 2020 röstade Nationalförsamlingen igenom en ändring av lagen om den nationella underrättelsetjänsten som bland annat innebär att underrättelsetjänsten inte längre kan genomföra brottsutredningar. *Human Rights Watch* har kritiserat lagändringen för att vara för vag för att göra tydlig skillnad.

Enskilda och organisationer kan lämna in klagomål om kränkningar av mänskliga rättigheter till Koreas kommission för mänskliga rättigheter (NHRCK). Sedan kommissionen inrättades 2001 har cirka 150 000 klagomål lämnats in, och av dessa har drygt 400 föranlett rekommendationer från kommissionen. Kommissionens rekommendationer och beslut är inte bindande men enligt statistik har 95

procent av NHRCK:s rekommendationer följts. År 2020 inkom cirka 9 000 klagomål.

Rättssäkerhet

Rättsväsendet är oberoende och välfungerande. För militärer finns särskilda militärdomstolar och speciallagar.

Domslut verkställs som regel utan problem. Huvudprincipen är att domstolsförhandlingar ska vara offentliga, men undantag kan göras i vissa situationer. Domar och beslut kan överklagas. Rätten att betraktas som oskyldig till dess motsatsen bevisats tillämpas i brottmål. Den som åtalas för brott har rätt att utan dröjsmål och i detalj få ta del av anklagelserna mot sig och ges möjlighet att förbereda sitt försvar. Enligt lag har varje medborgare rätt att företrädas av ett juridiskt ombud, men under vissa omständigheter kan rätten att ha ett ombud närvarande vid förhör begränsas. Dessa omständigheter har kritiserats för att inte vara tillräckligt klart definierade, vilket kan leda till att enskilda felaktigt nekas ombud. För personer som inte har råd med ett juridiskt ombud tillhandahålls rättshjälp av den statligt finansierade organisationen *Korea Legal Aid Corporation*.

Den som är misstänkt för brott kan hållas häktad i högst 20 dagar (i undantagsfall 30 dagar). Därefter måste personen antingen släppas eller åtal väckas. Rättegång måste inledas inom sex månader efter det att någon frihetsberövas. Straffbarhetsåldern i Sydkorea är 14 år. Barn över tolv år som har begått brott kan omhändertaras och placeras på ungdomshem.

Nordkoreaner som flyr till Sydkorea utreds av sydkoreanska myndigheter i upp till sex månader. Under denna tid bor flyktingarna på ett särskilt center under strikt övervakning. De har inte rätt till juridiskt biträde, även om särskilda ombud för mänskliga rättigheter finns att tillgå.

Straffrihet och ansvarsutkrävande

Massamnestier där presidenten benådar personer dömda för brott förekommer i regel någon gång per år i samband med nationella högtider. Ofta benådas då tusentals personer samtidigt. I december 2021 benådade President Moon 3 094 personer. En av dem var den tidigare presidenten

Park Geun-hye som ställdes inför riks rätt 2017 och dömdes till 20 års fängelse för korruptions- och mutbrott. Det faktum att det ofta är personer dömda för korruption eller andra ekonomiska brott som benådas har lett till en debatt om otillbörlig straffrihet för högt uppsatta personer, både inom den privata och den offentliga sektorn.

III. DEMOKRATI

De politiska rättigheterna och de politiska institutionerna

Syd Koreas demokratiska system är välfungerande, med allmänna, fria och rättvisa val. Presidenten väljs för en icke förnybar femårsperiod. Val till parlamentet hålls vart fjärde år. I parlamentet är för närvarande två stora och fyra små partier representerade. Det råder politisk pluralism och det finns en fungerande politisk opposition. Sedan fria val infördes 1987 har Sydkorea haft såväl konservativa som liberala presidenter och parlamentsmajoriteter. I allmänhet råder fri opinionsbildning. Den nationella säkerhetslagen som förbjuder agerande till stöd för Nordkorea har dock tidigare lett till att politiska partier med en sådan inriktning upplöstes.

Det senaste parlamentsvalet ägde rum 2020. Valdeltagandet var drygt 66 procent, den högsta siffran sedan 1992. Av parlamentets ledamöter är 19 procent kvinnor. Av regeringens 19 ministrar var i slutet av 2021 fyra kvinnor. Nästa presidentval äger rum den 9 mars 2022. Presidenten har långtgående befogenheter. Presidenten utser regeringen och har möjlighet att direkt styra förvaltningen. Förslag om att begränsa den omfattande presidentmakten och samtidigt öppna upp för två mandatperioder har blivit föremål för en ökad debatt men ingen enighet har nåtts i frågan. Nationalförsamlingen kan avsätta presidenten genom en riksrättsprocess.

För att bilda ett nationellt politiskt parti krävs enligt lagen att flera mindre, lokala partier finns, liksom ett minsta antal medlemmar. Ett parti måste betala en deposition för varje kandidat som ställer upp i val. Denna deposition återbetalas endast om kandidaten i fråga får tillräckligt många röster.

Det civila samhällets utrymme

Det finns ett stort antal civilsamhällesorganisationer som generellt kan verka fritt och även framföra kritik mot regeringen. Demonstrationer är vanligt förekommande.

Flera organisationer som fokuserar sitt arbete på mänskliga rättigheter i Nordkorea har uppgett att myndigheterna har försvårat deras arbete under 2020 och 2021. Återföreningsministeriet återkallade 2020 med stöd av den så kallade anti-flygbladslagen tillståndet för två organisationer som sänder flygblad till Nordkorea, med hänvisning till att flygbladen äventyrar nationell säkerhet. Flera av FN:s specialrapportörer har uttryckt att anti-flygbladslagen strider mot internationell rätt och har rekommenderat en översyn av lagstiftningen. Lokala och internationella människorättsorganisationer har kritiserat lagen och den sydkoreanska regeringens agerande.

Den nationella säkerhetslagen förbjuder aktiviteter som kan betraktas som ett direkt och uttalat stöd för regimen i Nordkorea. Sydkorea har genom åren kritiserats för hur lagen tillämpats. Det är till exempel förbjudet att tillhöra organisationer som stödjer Nordkorea.

IV. MEDBORGERLIGA OCH POLITISKA RÄTTIGHETER

Respekt för rätten till liv, kroppslig integritet och förbud mot tortyr

Lagstiftningen förbjuder tortyr men kriminaliserar inte alla handlingar som enligt internationell rätt innefattas i tortyrbegreppet.

Principen om *non-refoulement*, det vill säga att enskilda inte bör återsändas till ett land där de riskerar dödsstraff, tortyr, förföljelse eller andra allvarliga kränkningar, respekteras inte konsekvent. I ett uppmärksammat fall 2019 deporterades två nordkoreanska fiskare som anklagades för att ha mördat besättningen på en båt som några dagar tidigare stoppats av den sydkoreanska kustbevakningen. Beslutet att deportera personerna kritiserades både av oppositionen och av människorättsorganisationer, som menade att de två männen sannolikt skulle torteras eller avrättas i Nordkorea. Även FN:s specialrapportör för mänskliga rättigheter i Nordkorea uppmärksammade händelsen.

Rapporter om övergrepp i fängelser är sällsynta och fängelseförhållandena uppfyller i allmänhet internationell standard. Efter rapporter om diskriminering mot intagna hbqti-personer har justitieministeriet genomfört informationskampanjer riktade mot kriminalvården för att säkerställa att alla intagnas lagstadgade rätt att inte diskrimineras respekteras.

Enligt lag kan den som dömts för sexuella övergrepp på barn straffas med kemisk kastrering. Beslutet kan fattas av antingen domare eller justitieministeriet.

Inom landets militär, som sysselsätter cirka 555 000 personer, förekommer våld och sexuella övergrepp. Cirka 1 000 fall anmäldes förra året, men anmälningarna leder sällan till någon påföljd. 2021 begick två kvinnliga officerare självmord efter att ha utsatts för sexuella övergrepp av sina överordnade, vilket uppmärksammades stort i media. Militären har kritiserats för att inte ta sexuella övergrepp och trakasserier på allvar och för att inte stötta offren tillräckligt.

Människohandel förekommer, både för tvångsarbete och för sexuella ändamål. Lagstiftningens snäva definition av människohandel bidrar till att få gärningsmän åtalas och döms. 2021 antogs en ny lag där definitionen av människohandel vidgats för att bättre överensstämja med internationell praxis. Lagen träder i kraft 2023. Det maximala straffvärdet för människohandel uppgår till 15 års fängelse, dock är straffen vanligtvis betydligt lägre. Majoriteten av de som döms får mindre än ett års fängelse, böter eller villkorlig dom.

Dödsstraff

Dödsstraff finns i straffskalan och kan utdömas för mycket grova våldsbrott. Den senaste avrättningen ägde dock rum 1997 och sedan dess råder ett de facto moratorium. I januari 2021 rapporterades att 55 personer väntar på avrättning. Flera förslag om att avskaffa dödsstraffet har lagts fram i Nationalförsamlingen men inget har hittills fått tillräckligt stöd. Sydkoreas kommission för mänskliga rättigheter har sedan 2005 argumenterat för dödsstraffets avskaffande. Sydkorea röstade 2020 för

första gången ja till FN:s generalförsamlings resolution om införandet av ett globalt moratorium för dödsstraff. I nuläget granskar Sydkoreas författningsdomstol för tredje gången dödsstraffets förenlighet med grundlagen.

Rätten till frihet och personlig säkerhet

Sydkoreaner tillåts resa fritt både inrikes och utrikes, undantaget resor till Nordkorea, vilka kräver särskilt godkännande av myndigheterna. Myndigheternas godkännande krävs också för att träffa nordkoreaner i tredje land.

Sydkoreansk lagstiftning förbjuder godtyckliga frihetsberövanden och de rättsliga kraven för frihetsberövanden är som regel högt ställda. Den nationella säkerhetslagstiftningen medger dock vissa möjligheter till undantag från dessa regler, vilket har kritiserats. Under pandemin har krav på testning och karantän gällt vid inresa till landet. Utlänningar som brutit mot covid-19-restriktionerna har riskerat att deporteras.

Yttrande-, press- och informationsfrihet, inklusive på internet

Grundlagen garanterar yttrande- och pressfrihet. Det finns oberoende medier som kan verka fritt, men med vissa begräsningar, främst vad gäller förtalslagstiftningen och den nationella säkerhetslagen. I *Reportrar utan gränser* senaste pressfrihetsindex placerade sig Sydkorea på plats 43 av 180 granskade stater. Sydkoreas placering på indexet har förbättrats över de senaste åren. Fem år tidigare rankades Sydkorea på plats 63.

I en rapport från 2021 kritiserar *Reportrar utan gränser* Sydkorea bland annat för den nationella säkerhetslagen och förtalslagstiftningen. Sydkoreas förtalslagstiftning kriminaliserar en bred definition av förtal, vilket begränsar möjligheten till kritik och granskning av makthavare. Förtalsbrott kan ge upp till sju års fängelse. Enligt *Freedom House* uppmuntrar denna lag till självcensur. 2021 föreslog regeringen ändringar i presslagstiftningen som skulle medföra högre straff för nyhetsorganisationer som publicerar så kallad ”falsk eller missledande information”. Efter omfattande kritik från flera människorättsorganisationer drogs förslaget tillbaka.

I december 2020 antogs den så kallade anti-flygbladslagen som kriminaliserar spridning av flygblad och annan information från Sydkorea till Nordkorea. Den som bryter mot lagen riskerar upp till tre års fängelse. Den nationella säkerhetslagen möjliggör inskränkningar av aktiviteter som kan uppfattas som stöd för Nordkorea. Det är till exempel förbjudet att sprida eller uttrycka idéer som stödjer Nordkorea. Konstitutionsdomstolen har vid flera tillfällen prövat om lagen strider mot den sydkoreanska grundlagen men hittills funnit att så inte är fallet.

Sydkorea är ett av de mest uppkopplade länderna i världen. Enligt Internationella Teleunionen (ITU) var 96,5 procent av sydkoreanerna uppkopplade mot internet 2020. *The Korea Communications Standards Commission (KCSC)* övervakar nätet och blockerar och raderar hemsidor som uppmuntrar till våld eller hasardspel, visar sexuellt explicit innehåll, främjar olaglig handel med medicin och medicinsk utrustning eller bryter mot immaterialrätt, annan lag eller föreskrift, inklusive den nationella säkerhetslagen. 2020 blockerades drygt 150 000 sidor. Kommissionen blockerar även nordkoreansk propaganda på sociala medieplattformar.

I början av pandemin genomfördes smittspårningsåtgärder som kritiserats för att kränka den personliga integriteten och rätten till privatliv. Bland annat användes mobil- och kreditkortsinformation för att spåra individers platsinformation. Åtgärderna gjorde det möjligt för allmänheten att identifiera smittade personer. Några av de smittade uppges ha utsatts för trakasserier av personer ur allmänheten efter att de identifierats, eftersom det i början av pandemin allmänt ansågs skamligt att få sjukdomen. Hälsoministeriet har därefter vidtagit åtgärder för att förhindra att personlig information görs tillgänglig.

Rätten till mötes- och föreningsfrihet

Grundlagen garanterar mötes- och föreningsfrihet och dessa friheter respekteras i allmänhet av myndigheterna. Vissa inskränkningar är dock möjliga, framförallt inom ramen för den nationella säkerhetslagen.

Demonstrationer måste anmälas till polisen på förhand, spontana demonstrationer är olagliga. Tillstånd att demonstrera beviljas i allmänhet. Av smittspridningsskäl har dock möjligheterna att anordna

stora offentliga sammankomster varit begränsade sedan februari 2020. Sydkorea tillåter de flesta arbetstagare att bilda och ansluta sig till oberoende fackföreningar, strejka och delta i kollektiva förhandlingar. Vissa undantag görs dock, bland annat för vissa grupper av offentliganställda.

Religions- och övertygelsefrihet

Enligt grundlagen ska stat och religion vara åtskilda. Grundlagen föreskriver religionsfrihet och förbud mot diskriminering på grund av religion, vilket respekteras i stor utsträckning. De största religionerna är kristendom och buddhism. En stor del av befolkningen uppger sig inte tillhöra någon religion.

Samvetsskäl eller religiösa skäl har tidigare inte ansetts vara en giltig anledning att vägra den obligatoriska militärtjänstgöringen, men efter en dom i Högsta domstolen är det sedan januari 2020 möjligt för så kallade samvetsvägrare att i stället utföra alternativ tjänstgöring på kriminalvårdsanstalt. Trots att detta anses vara ett framsteg har människorättsorganisationer kritiserat att den alternativa tjänstgöringen är väsentligt längre än vanlig militärtjänst. Kritik har också framförts mot att utredningen av vad som är giltiga skäl att vägra vapentjänst har varit integritetskränkande. Som resultat av lagändringen släpptes 58 personer som dömts till fängelse efter att ha vägrat utföra militärtjänstgöring. I slutet av 2021 hade regeringen godkänt 944 av 2052 inkomna ansökningar för alternativ militär tjänstgöring.

Under 2020 spårades stora utbrott av covid-19 till gudstjänster vilket ledde till begränsningar i möjligheten att anordna större religiösa sammankomster.

V. EKONOMISKA, SOCIALA OCH KULTURELLA RÄTTIGHETER

Rätten till arbete, rättvisa arbetsvillkor och relaterade frågor

Sydkorea har ratificerat sju av ILO:s åtta kärnkonventioner. Tre av dessa ratificerades 2021, delvis på grund av påtryckningar från EU. Landet har inte ratificerat en av de två konventionerna som avser förbud mot tvångsarbete (konvention 105), då den inte anses förenlig med landets

regelverk för fängelsearbete. Sydkoreas nationella handlingsplan för mänskliga rättigheter inkluderar ett kapitel som uppmuntrar företag att skydda och främja mänskliga rättigheter.

Grundlagen förbjuder diskriminering i arbetslivet på grund av etnicitet, kön, sexuell läggning och social status. Arbetsgivare riskerar upp till fem års fängelse och omfattande skadestånd om en anställd avskedas på grund av graviditet. I praktiken förekommer dock omfattande diskriminering, inklusive sexuella trakasserier. I genomsnitt förvärvsarbetar kvinnor och män i lika hög grad fram till 30 års ålder, därefter sjunker andelen kvinnor på arbetsmarknaden. Det är vanligt att kvinnor slutar förvärvsarbete i samband med giftermål och barnafödande. Enligt sydkoreansk lag har både män och kvinnor rätt till ett års föräldraledighet, men i praktiken är det främst kvinnor som är föräldralediga. Enligt OECD var sysselsättningsgraden för kvinnor i åldern 25-54 år cirka 60 procent 2020 och för män i samma ålder 85 procent. Samma år var lönegapet mellan kvinnor och män 31,5 procent, vilket innebär att Sydkorea har OECD:s största löneskillnad mellan män och kvinnor. Enligt OECD lägger sydkoreanska kvinnor ner i genomsnitt 215 minuter per dag på obetalt hushållsarbete medan män lägger ner 49 minuter.

Arbetslösheten var 3,7 procent 2021. OECD rapporterade 2020 att mer än en fjärdedel av Sydkoreas arbetstagare hade en tillfällig anställning. Tillfälligt anställda har ofta lägre lön och sämre sociala förmåner än fast anställda på samma arbetsplats och saknar oftast statlig sjuk- och arbetslöshetsförsäkring och uppsägningsskydd. Det är vanligare att unga, äldre, kvinnor och lågutbildade saknar fast anställning. Inkomsterna på landsbygden är cirka 60 procent av de i städerna.

Trots att den lagstadgade maximala arbetstiden minskades från 68 till 52 timmar i veckan 2018 är arbetstidsgenomsnittet i Sydkorea bland det högsta i OECD. 2020 hamnade den lagstadgade minimilönen över den nationella officiella fattigdomsgränsen. 2021 steg minimitimlönen med 1,5 procent till motsvarande cirka 70 SEK per timme. Lokala organisationer har rapporterat att vissa arbetsgivare i samband med ökningen av minimilönen bland annat har minskat arbetstagares arbetstimmar och anställt fler odokumenterade migrantarbetare.

Barnarbete förekommer i princip inte i Sydkorea. Barn mellan 15 och 18 år måste ha tillstånd från vårdnadshavare för att få arbeta.

De flesta arbetstagare har rätt att bilda och ansluta sig till oberoende fackföreningar och till kollektiva förhandlingar. Cirka 14 procent av arbetstagarna var anslutna till ett fackförbund 2021. För flera yrkeskategorier begränsas dock rätten till facklig aktivitet, exempelvis för offentliganställda tjänstemän, poliser och lärare. Avskedade arbetstagare är enligt lag förbjudna att vara medlemmar i facket. Migrantarbetare har sedan 2015 samma rätt att bilda och ansluta sig till fackföreningar som sydkoreanska arbetare.

Strejkrätten begränsas i viss mån. Strejker betraktas som olagliga om de inte uttryckligen handlar om lön, arbetsvillkor och arbetstid. Detta betyder att strejker som till exempel rör avskedanden eller neddragningar av personal är olagliga. Om strejken anses vara olaglig kan de strejkande avskedas eller få böter. Arbetsmarknadsministern har befogenhet att omedelbart stoppa all strejkverksamhet och tvinga fackföreningar att delta i medling. Leder inte medlingen till en överenskommelse ska parterna mötas i ett skiljedomsförfarande, vars utslag är bindande.

Enligt bland annat FN:s kommitté för mänskliga rättigheter och *Amnesty International* är arbetsvillkoren för ett betydande antal utländska arbetare inom framförallt jordbrukssektorn undermåliga. Migrantarbetare kan enligt lag endast byta arbetsgivare med tillstånd från sin arbetsgivare eller om särskilda omständigheter föreligger. Människorättsorganisationer har kritiserat att den nuvarande lagstiftningen har bidragit till att arbetstagare har utsatts för missbruk såsom sänkt lön, långa arbetsperioder utan vila och hot om våld och uppsägning. Migrantarbetare är sårbara för olaglig skuldbindning och tvångsarbete, inklusive prostitution.

I den internationella fackliga samarbetsorganisationen *ITUC:s Global Rights Index 2021* rankas Sydkorea i den femte och sämsta kategorin, vilket innebär att arbetstagare inte anses ha några garanterade rättigheter.

Rätten till bästa uppnåeliga fysiska och mentala hälsa

Sydkoreas system för hälsovård och social välfärd är väl utvecklade. Grunden i systemet är en obligatorisk sjukförsäkring som betalas till lika delar av arbetsgivare och arbetstagare. Försäkringen ger ett grundläggande skydd, men täcker oftast inte dyrare behandlingar som exempelvis cancerbehandlingar, varför många också tecknar privata försäkringar.

Sydkorea har den högsta självmordsfrekvensen i OECD-länderna. För unga personer mellan nio och 24 år är självmord den vanligaste dödsorsaken. Självmord är också vanligt förekommande bland äldre och inom militären. En debatt om orsakerna pågår och regeringen har bland annat öppnat stödcenter i syfte att minska antalet självmord.

Abort var tidigare förbjudet i Sydkorea, men avkriminaliserades 2021. Ingen lagstiftning har dock införts som uttryckligen legaliserar abort. Det finns därmed inga riktlinjer kring abort eller under vilken tidsperiod som abort är tillåten. Abortrådgivning täcks av den nationella sjukförsäkringen men däremot inte själva aborten eller läkemedel kopplade till ingreppet. Trots det tidigare förbudet har aborter hela tiden genomförts i Sydkorea men har minskat över tid. Enligt *Korea Institute for Health and Social Affairs* genomfördes knappt 170 000 aborter 2010 jämfört med cirka 50 000 aborter 2017.

Sex- och samlevnadsundervisning ingår i den nationella läroplanen. *Human Rights Watch* har i sin världsrapport för 2021 kritiserat Sydkorea för att inte inkludera information om preventivmedel, HIV eller hbtqi-frågor i undervisningen. Från regeringens sida motiveras detta med att frågorna betraktas som alltför kontroversiella för att inkluderas i undervisning för minderåriga.

Medellivslängden i Sydkorea var 86,3 år för kvinnor och 80,3 år för män 2019. Barnadödligheten är mycket låg, 2,73 per 1 000 levande födda under de första fem levnadsåren 2017. Mödradödligheten var samma år elva per 100 000 födselar.

Rätten till utbildning

Skolplikt råder för alla barn upp till motsvarande svensk högstadienivå. Drygt 96 procent av 17-åringarna deltar även i gymnasieutbildning. Undervisningen är avgiftsfri och läromedlen är gratis. Många barn och ungdomar kompletterar den obligatoriska undervisningen med privat extraundervisning för att kunna hävda sig i den hårda konkurrensen inom det sydkoreanska skolsystemet.

Under pandemin har skolorna tillämpat hybridlösningar med utbildning på plats, digitalt, och via särskilda TV-program. Utbildningsministeriet har tillhandahållit gratis uthyrning av "smarta enheter" och subventionerat internetavgifter. För studenter från mångkulturella familjer har tolkning och översättningsstöd erbjudits. FN:s barnfond, Unicef, har konstaterat att internetmobbing och sexuella övergrepp på internet har ökat i samband med ökad online-undervisning.

Universitetsutbildning är mestadels privat och finansieras av terminsavgifter. 70 procent av alla sydkoreaner i åldern 25-34 har någon form av avslutad högre utbildning, vilket är den högsta siffran i världen. Andelen högskoleutbildade är något högre bland kvinnor än bland män.

Rätten till en tillfredsställande levnadsstandard och social trygghet

Sydkorea placerar sig på plats 23 av 189 länder i UNDP:s index för mänsklig utveckling 2020. Inkomstklyftorna och skillnaderna i levnadsstandard är dock stora inom landet. De 20 procent av befolkningen som tjänar mest har en inkomst som är sju gånger så hög som de 20 procent av befolkningen som tjänar minst. I en OECD-rapport från 2018-2019 uppskattas en sjättedel av Sydkoreas befolkning leva i relativ fattigdom. Fattigdomen bland äldre är betydande. Syd Korea har OECD:s högsta grad av fattigdom bland personer över 65 års ålder.

VI. RÄTTEN ATT INTE UTSÄTTAS FÖR DISKRIMINERING

Kvinnors åtnjutande av de mänskliga rättigheterna

Grundlagen förbjuder diskriminering på grund av kön. Det sydkoreanska samhället präglas emellertid fortsatt av patriarkala attityder och stereotypa könsroller där kvinnan traditionellt ansvarar för hushållet,

hushållsekonomin samt vård av barn och äldre. En utbredd stigmatisering av ogifta mödrar har traditionellt lett till att barn som fötts utom äktenskapet ofta adopterats bort.

Våld i nära relationer har länge ansetts tillhöra den privata sfären men de senaste åren har detta förändrats. I det amerikanska utrikesdepartementets rapport om mänskliga rättigheter i Sydkorea 2020 uppges att polisen i allmänhet snabbt följer upp anmälda våldsbrott i nära relationer och att rättsväsendet effektivt verkställer lagen. I en enkät från Sydkoreas Jämställdhetsministerium från 2019 uppgav 29 procent av de tillfrågade kvinnorna att de utsatts för våld i nära relationer. Under pandemin har antalet anmälda fall av våld i nära relationer minskat. Människorättsorganisationer tror att minskningen beror på att pandemin gjort det svårare för offren att anmäla brott och det uppskattas att det finnas ett stort mörkertal. Våldtäkt inom äktenskapet är olagligt.

I samband med avslöjandet av ett omfattande nätverk för sexuellt utnyttjande på internet 2020 har enligt *Amnesty International* fler än tusen kvinnor anmält att de har blivit utpressade att dela med sig av sexuella videor och bilder av sig själva. Det förekommer problem med så kallad *molka*, hemligt tagna bilder och/eller videor som publiceras online. I april 2020 höjdes straffskalan för digitala sexuella övergrepp. Fler former av innehav och olagligt framtagande av sexuellt utnyttjande innehåll har kriminaliserats. Myndigheterna har startat fler stödcentrum för kvinnor som utsatts för sexuellt våld. Dessa finns på flera platser i landet och erbjuder medicinsk hjälp, rådgivning och juridiskt stöd.

Barnets rättigheter

Sydkorea har ratificerat FN:s barnkonvention, men inte implementerat konventionen i nationell lagstiftning. Under de senaste åren har ett antal fall av barnmisshandel med dödlig utgång uppmärksammats stort i landet och lett till krav på hårdare straff för förövare. Alla former av misshandel och aga mot barn är sedan 2021 straffbara i Sydkorea. Sedan 2021 är det också möjligt för domstolar att utdöma dödsstraff för oavsiktligt vållande till barns död genom misshandel. Myndigheterna driver flera center för att behandla och skydda barn som misshandlats och en 24-timmars jourtelefon stöttar barn som drabbas.

Barn som har minst en koreansk förälder erhåller automatiskt medborgarskap vid födseln. Utlänningar som får barn i Sydkorea förväntas registrera barnet vid sin egen ambassad, vilket ofta är omöjligt för asylsökande och flyktingar. Efter kritik från civilsamhällsorganisationer har justitiedepartementet meddelat att man planerar en översyn av lagen så att även barn med utländska föräldrar ska kunna registreras. Adoption av barn får inte ske under barnets första levnadsvecka.

Alla barn har rätt till avgiftsfri grundskoleutbildning av god kvalitet. Skolsystemet präglas av hård konkurrens. Detta leder ofta till stress vilket påverkar både den fysiska och psykiska hälsan hos många barn.

Skolnedstängningarna under pandemin har haft stor påverkan på barns fysiska och psykiska hälsa. Enligt den sydkoreanska polismyndigheten ökade antalet anmälda fall av barnmisshandel med 19 procent under 2020. Under samma period har antalet orosanmälningar från lärare minskat med drygt 80 procent. Enligt ministeriet för jämställdhet och familjefrågor ökade rådgivning för psykisk ohälsa bland barn med 57 procent under 2020. Nätmobbning har ökat markant under pandemin.

Sedan 2021 är så kallad *grooming* på internet straffbart. Enligt en undersökning genomförd av ministeriet för jämställdhet och familj 2019 uppgav drygt elva procent av drygt 6 000 tillfrågade barn och ungdomar att de utsatts för sexuella trakasserier på nätet under den senaste treårsperioden.

2019 sänktes rösträttsåldern från 19 år till 18 år. Från 2022 blir det också möjligt att från 18 års ålder kandidera till nationalförsamlingen, tidigare var åldersgränsen var 25 år. Åldersgränsen för militärtjänstgöring är 18 år.

Samtyckesåldern för sex har under 2020 höjts från 13 år till 16 år. Att förleda eller pressa någon under 19 år att ha samlag är straffbart enligt lag. Våldtäkt och sexuella övergrepp mot barn är straffbart och kan medföra livstids fängelse. Barnpornografi är förbjudet och kan medföra upp till sju års fängelse. Preskriptionstiden angående sexuellt utnyttjande av barn togs bort 2020. Barn som utnyttjats i prostitution betraktas som offer

enligt sydkoreansk lag. *Korean National Police Agency* rapporterade att drygt 20 000 barn rymde hemifrån under 2020. Många av dessa lever i stor utsatthet och löper risk att hamna i prostitution.

Rättigheter för personer som tillhör nationella, etniska, språkliga och religiösa minoriteter samt urfolk

Sydkorea erkänner inte några officiella nationella minoriteter. Det uppskattas att cirka 2,1 miljoner utländska medborgare bor i Sydkorea, av dessa bedöms cirka 400 000 vara papperslösa. De finns inget lagstadgat skydd mot diskriminering på grund av etnicitet eller hatbrott på etniska grunder. FN:s kommitté mot rasism har i en rapport från 2019 uppmanat Sydkorea att anta en allomfattande antidiskrimineringslagstiftning eftersom det nuvarande regelverket inte bedöms vara tillräckligt för att skydda personer som tillhör minoriteter, inklusive migrantarbetare och asylsökande. Regeringen har de senaste åren genomfört informationskampanjer om kulturell mångfald för att tackla diskriminering.

Under pandemin har Sydkorea kritiserats både av civilsamhällesorganisationer och av utländska ambassader för pandemibekämpande åtgärder som diskriminerat på grund av nationalitet. Olika regler har gällt för sydkoreanska och utländska medborgare, exempelvis har krav på testning endast gällt utländska medborgare och företag som anställer utlänningar. Även Sydkoreas nationella kommission för mänskliga rättigheter, NHRCK, har kritiserat regeringens tillvägagångsätt för att vara diskriminerande.

Hbtqi-personers åtnjutande av mänskliga rättigheter

Det finns inget lagstadgat förbud mot diskriminering på grund av sexuell läggning eller könsidentitet. NHRCK, har upprepade gånger krävt att Nationalförsamlingen antar en allomfattande anti-diskrimineringslagstiftning men trots flera initiativ har ingen sådan lagstiftning ännu antagits. Det är vanligt att hbtqi-personer utsätts för diskriminering, mobbning och stigmatisering. Många håller sin läggning dold också för sin närmaste familj. Den psykiska ohälsan bland hbtqi-personer uppges vara stor, inte minst bland ungdomar. Självordsfrekvensen är hög. Samkönade äktenskap eller annan form av registrerat partnerskap erkänns inte. I sydkoreansk rättspraxis tillåts

juridisk könskorrigering.

Hbtqi-frågor tas inte upp inom ramen för skolarnas sex- och samlevnadsundervisning, vilket har kritiserats. Ministeriet för jämställdhet och familjer finansierar flera stödprogram för unga hbtqi-personer. Enligt *Human Rights Watch* världsrapport från 2021 har vissa ungdomar som vänt sig till dessa program hänvisats till så kallad "omvändelseterapi". Det uppges också ha förekommit att rådgivare varit obekväma med att ge råd till hbtqi-personer och att rådgivarna utan tillåtelse avslöjat personens sexuella läggning för dennes familj.

Den militära strafflagen förbjuder samkönade sexuella handlingar mellan medlemmar av militären utförda på och utanför militärt område samt under permission. Lagen förbjuder uttryckligen samlag och utförandet av "annan oanständig handling", vilket kan medföra straff upp till två års fängelse. I mars 2021 dömdes två soldater till villkorlig dom enligt den militära strafflagen för att ha haft oralsex. Sydkoreas författningsdomstol genomför för närvarande en granskning av den militära strafflagstiftningen. Ett fall som fått stor uppmärksamhet rör en värnpliktig transperson som avskedades från sin anställning efter att ha genomgått könskorrigering. Försvarsmakten menade att behandlingen gjort den värnpliktige funktionshindrad och oförmögen att utföra militärtjänst. I ett banbrytande rättsfall klargjorde domstolen att försvarsmakten agerat fel, dock hade den värnpliktige hunnit ta sitt liv innan domen meddelades. Ett annat uppmärksammat fall rör en transperson som efter genomgången könskorrigering ansökt och blivit antagen till ett av Sydkoreas kvinnouniversitet. Efter en utbredd hatkampanj valde studenten att dra tillbaka sin ansökan.

Hbtqi-personer har under pandemin blivit särskilt stigmatiserade efter att ett stort antal personer covidsmittats efter att ha besökt en hbtqi-vänlig nattklubb. I samband med smittspårningen tillgängliggjordes känslig information som möjliggjorde identifiering av klubbbesökarna.

På senare år har hbtqi-personers synlighet ökat, vilket inte minst märks genom det växande deltagandet i olika Prideparader. Den ökade synligheten har också medfört ökad kunskap och medvetenhet hos

allmänheten om hbtqi-personers situation. Sydkoreas största Pridefestival, *Seoul Queer Culture Festival*, har de senaste två åren genomförts digitalt.

Flyktingars och migranternas rättigheter

Sydkorea har anslutit sig till FN:s flyktingkonvention. Flyktingar har rätt att söka asyl, men få beviljas flyktingstatus. Under 2019 ansökte drygt 15 000 personer om asyl i landet men endast 0,4 procent av ansökningarna beviljades. På grund av reserestriktioner under pandemin har Sydkorea tagit emot färre asylansökningar under 2020 och 2021. 2020 ansökte närmare 6 700 personer om asyl i landet, cirka 0,8 procent av ansökningarna beviljades. Under 2021 har Sydkorea beviljat särskilda uppehållstillstånd för cirka 400 tidigare lokalanställda afghaner och deras familjer.

I en rapport från Sydkoreas nationella kommission för mänskliga rättigheter från 2020 fastslogs att sydkoreanska myndigheter under 2015-2017 bland annat förfalskat och felöversatt vittnesmål från asylsökanden för att framställa dem som ekonomiska migranter.

Civilsamhällesorganisationer har kritiserat Sydkorea för att neka asylsökande tillträde till landet. I ett uppmärksammat fall 2019 blev en asylsökande familj med fyra minderåriga barn kvarhållna i en transithall på en flygplats i mer än åtta månader innan de släpptes in i landet.

Sydkorea har ett stort antal migrantarbetare, främst från länder i Sydostasien. Under pandemin har dock antalet migrantarbetare minskat. Lokala civilsamhällesorganisationer har vid flera tillfällen slagit larm om att dessa personer ofta lever under bristfälliga förhållanden. Reuters avslöjade i december 2020 att drygt 500 thailändska migrantarbetare avlidit i Sydkorea sedan 2015. Av dessa var 84 procent papperslösa. Efter att en kambodjansk kvinna år 2020 frusit ihjäl i det växthus där hon hysts in av sin arbetsgivare har frågan om migrantarbetares livsvillkor fått mer utrymme i den sydkoreanska debatten. Myndigheterna har aviserat nya lagar som ska stärka migrantarbetares rättsliga status och deras rätt till sjukvård.

Personer som flyr från Nordkorea, så kallade avhoppare, ses inte som

flyktingar och för dessa råder ett särskilt regelverk. Nordkoreanska avhoppare har enligt lag rätt till sydkoreanskt medborgarskap och behandlas annorlunda än flyktingar från andra länder. Alla nordkoreaner som anländer till Sydkorea utreds av den sydkoreanska underrättelsetjänsten. Utredningen följs av ett tre månader långt utbildningsprogram för anpassning till det sydkoreanska samhället. Nordkoreanska avhoppare har rätt till ekonomiskt stöd, bostadsbidrag och avgiftsfri universitetsutbildning. Sedan Nordkorea stängt sina gränser på grund av pandemin har antalet nordkoreaner som anlant till Sydkorea sjunkit markant. 2019 anlände totalt 1 047 nordkoreaner, att jämföra med 229 personer under 2020 och 40 under 2021. Nordkoreaner som är bosatta i Sydkorea har vittnat om att de ofta utsätts för diskriminering och har svårt att integrera sig i det sydkoreanska samhället.

Rättigheter för personer med funktionsnedsättning

Lagen förbjuder diskriminering av personer med funktionsnedsättning. Brott mot lagen kan medföra upp till tre års fängelse. Diskriminering är dock fortfarande vanligt. 2019 ändrades definitionerna av funktionsnedsättning från sex olika kategorier till två: "gravt funktionsnedsatt" respektive "inte gravt funktionsnedsatt".

Barn med funktionsnedsättning har mellan tre och 17 års ålder tillgång till ett offentligt skolsystem med specialundervisning. Regeringen har antagit ett handlingsprogram för att underlätta tillgängligheten i offentliga miljöer för personer med funktionsnedsättning och vidtagit åtgärder för att främja anställning, information och kommunikation. Företag med fler än 300 anställda har skyldighet att anställa personer med funktionsnedsättning eller betala en avgift. En majoritet väljer att betala avgiften. I januari 2020 etablerade hälso- och välfärdsministeriet en telefonjour för att ta emot anmälningar om övergrepp mot personer med funktionsnedsättning och ett nytt system för att spåra och dokumentera övergreppen.

VII. Exempel på svenskt och internationellt arbete rörande mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer

EU och Sydkorea har ett strategiskt partnerskap där alla frågor, inklusive mänskliga rättigheter, kan diskuteras. Ambassaden arbetar genomgående med frågor som syftar till att främja mänskliga rättigheter i Sydkorea.

Områden som lyfts fram är bland andra jämställdhet och kvinnors rättigheter samt hbtqi-personers rättigheter. Sverige har ett samarbetsavtal med ministeriet för jämställdhet och familjer om jämställdhet. Ett kontinuerligt arbete pågår tillsammans med EU-delegationen, de nordiska och andra likasinnade ambassader för att uppmärksamma den sydkoreanska regeringen på områden där situationen för mänskliga rättigheter kan förbättras.

Regeringens demokratisatsning, som går ut på att Sverige i alla sammanhang ska stå upp för demokratiska principer, arbeta för att stärka demokratin och uttrycka kritik när den brister, genomförs också i Sydkorea.

I Sydkorea finns 25 FN-kontor, bland dem FN:s flyktingorgan och FN:s barnfond. Sedan 2015 har också FN:s kontor för mänskliga rättigheter närvaro i landet, i syfte att granska situationen för de mänskliga rättigheterna i Nordkorea. I den senaste granskningen av Sydkorea i FN:s universella granskningsmekanism (UPR) som ägde rum 2017, rekommenderade Sverige Sydkorea att ratificera de återstående fyra ILO-kärnkonventionerna, vilket accepterades av Sydkorea. Sverige rekommenderade även Sydkorea att ratificera det andra fakultativa protokollet till internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter med ambitionen att avskaffa dödsstraffet, och inkludera förbud mot diskriminering baserat på sexuell läggning i antidiskrimineringslagen. Sydkorea noterade de senare rekommendationerna. Nästa UPR-granskning av Sydkorea är planerad till januari-februari 2023.

VIII. RATIFICERING AV CENTRALA KONVENTIONER OM MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

Internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter (*International Covenant on Civil and Political Rights*, ICCPR) och det fakultativa protokollet om enskild klagorätt ratificerades år 1990. Det fakultativa protokollet om avskaffandet av dödsstraffet är Sydkorea inte part till.

Internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter (*International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights*, ICESCR) ratificerades år 1990. Det fakultativa protokollet om enskild klagorätt är Sydkorea inte part till.

Internationella konventionen om avskaffandet av alla former av rasdiskriminering (*International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination*, ICERD) ratificerades år 1978.

Konventionen om avskaffandet av all slags diskriminering mot kvinnor (*Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women*, CEDAW) ratificerades år 1984. Det fakultativa protokollet om enskild klagorätt ratificerades år 2006.

Konventionen mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, (*Convention Against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment*, CAT) ratificerades år 1995. Det fakultativa protokollet om förebyggande av tortyr är Sydkorea inte part till.

Konventionen om barnets rättigheter, (*Convention on the Rights of the Child*, CRC) ratificerades år 1991. Det fakultativa protokollet om indragning av barn i väpnade konflikter och det fakultativa protokollet om försäljning av barn, barnprostitution och barnpornografi ratificerades år 2004.

Konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (*Convention on the Rights of Persons with Disabilities*, CRPD) ratificerades år 2008.

Internationella konventionen till skydd för alla människor mot påtvingade försvinnanden (*International Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearance*, ICED) är Sydkorea inte part till.

1951 års konvention angående flyktingars rättsliga ställning (*Convention Relating to the Status of Refugees, 1951 Refugee Convention*) och det tillhörande protokollet ratificerades år 1992.

Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen (*Rome Statute of the International Criminal Court*) ratificerades år 2002.